

Huom! Tenttisuorituksen arvosteleminen edellyttää, että kaikki kolme koti-tehtävää ovat hyväksytysti suoritettut ennen tenttiä.

Tehtävä 1 (10p)

- (a) Määrittele seuraavat käsitteet: *hylkäminen resoluutiolla, vapaa muuttujae-siintymä ja erojoukko*. (3 × 2p)
- (b) Mitä tarkoitetaan merkinnällä $\Sigma \models \phi$?
Osoita yksityiskohtaisesti, että jos $\Sigma \cup \{\phi\} \models \psi$, niin $\Sigma \models \phi \rightarrow \psi$. (4p)

Tehtävä 2 (10p) Todista semanttisilla tauluilla seuraavat väittämät:

- (a) $\models (A \wedge B) \vee (\neg A \wedge C) \rightarrow \neg(A \wedge \neg B) \wedge (\neg C \rightarrow A)$
- (b) $\models \exists x(P(x) \vee Q(x)) \leftrightarrow \exists xP(x) \vee \exists xQ(x)$

Semanttisten taulujen tulee sisältää kaikki välivaiheet !!!

Tehtävä 3 (10p) Johda lauseelle

$$\neg(\exists x \forall y G(y, x) \rightarrow \forall y \exists x G(y, x))$$

Prenex-normaaliomuoto sekä mahdollisimman yksinkertainen klausuulimuoto (eli klausuulijoukko S) ja osoita S toteutumattomaksi resoluutiolla.

Tehtävä 4 (10p) Tarkastellaan kirjahyllyn sisältöä, joka on kuvattu kaksipaikkai-sen predikaatin $P(x, y) =$ "kirjat x ja y sijaitsevat hyllyssä välittömästi peräkkäin". Viitatkoon vakiot b, c ja d tiettyihin Böllin, Carrin ja Dostojevskin teoksiin.

- (a) Määrittele kolmipaikkainen predikaatti $V(x, y, z) =$ "kirja y sijaitsee hyllyssä kirjan x jälkeen mutta ennen kirjaa z eli $x:n$ ja $z:n$ välissä" predikaattilogiikalla siten, että määritelmäsi kattaa kaikki yksittäisessä hyllyllä olevat kirjat.
- (b) Anna laatimallesi määritelmälle Σ malli $s \models \Sigma$, jonka perusteella

$$\Sigma \cup \{P(b, c), P(c, d)\} \not\models V(d, c, b).$$

Tehtävä 5 (10p)

Selitä, kuinka ehtolauseelle

$$\text{if } (B) \text{ then } \{C_1\} \text{ else } \{C_2\}$$

voidaan muodostaa *heikoin esiehto* B_1 annetusta jälkiehdosta B_2 .

Tarkastellaan seuraavaa ohjelmaa Divide:

$$v = 0 ; z = x ; \text{while}(z \geq y) \{ z = z - y ; v = v + 1 \}.$$

Osoita heikoimpia esiehtoja ja sopivaa invarianttia käyttäen, että

$$\models_p [\text{true}] \text{Divide } [v == x / y],$$

missä x / y on osamäärän kokonaisosa jaettaessa x y :llä.

Vastauspapereissa tulee olla kurssin nimi, koodi ja tenttipäivämäärä, sekä nimi, koulutusohjelma, vuosikurssi, opintokirjan numero ja omakätinen allekirjoitus.

Kurssipalaute: <http://www.tcs.hut.fi/Studies/T-79.3001/>
Muista myös viimeinen ajankäyttökysely!